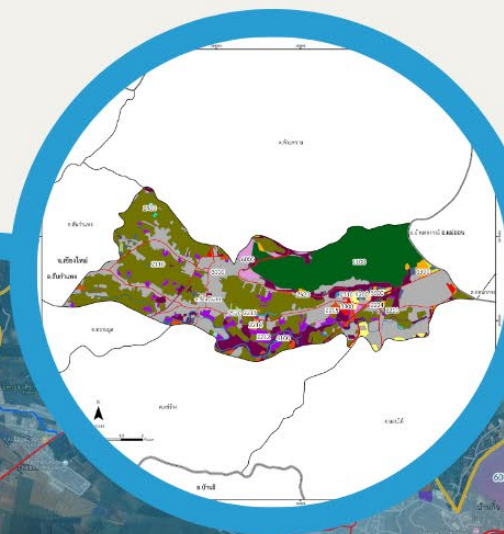

แผนการใช้ที่ดิน

ตำบลร้องวัวแดง
อำเภอสันกำแพง
จังหวัดเชียงใหม่

สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กันยายน 2567

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลร่องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 ร่วมกับกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหาความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สถานีพัฒนาที่ดิน ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. 2536-2565)	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	2-9
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	2-9
2-5	รายได้-รายจ่ายครัวเรือน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	2-10
3-1	สมบัติดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	3-3
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572	7-5
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-6
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ โครงการนำร่องตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-7

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ขอบเขตการปกครอง ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	2-2
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่	2-8
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่	3-4
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	4-4
6-1	แผนการใช้ที่ดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	6-7
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	7-4

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังนี้

วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการ พัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้วซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 – 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

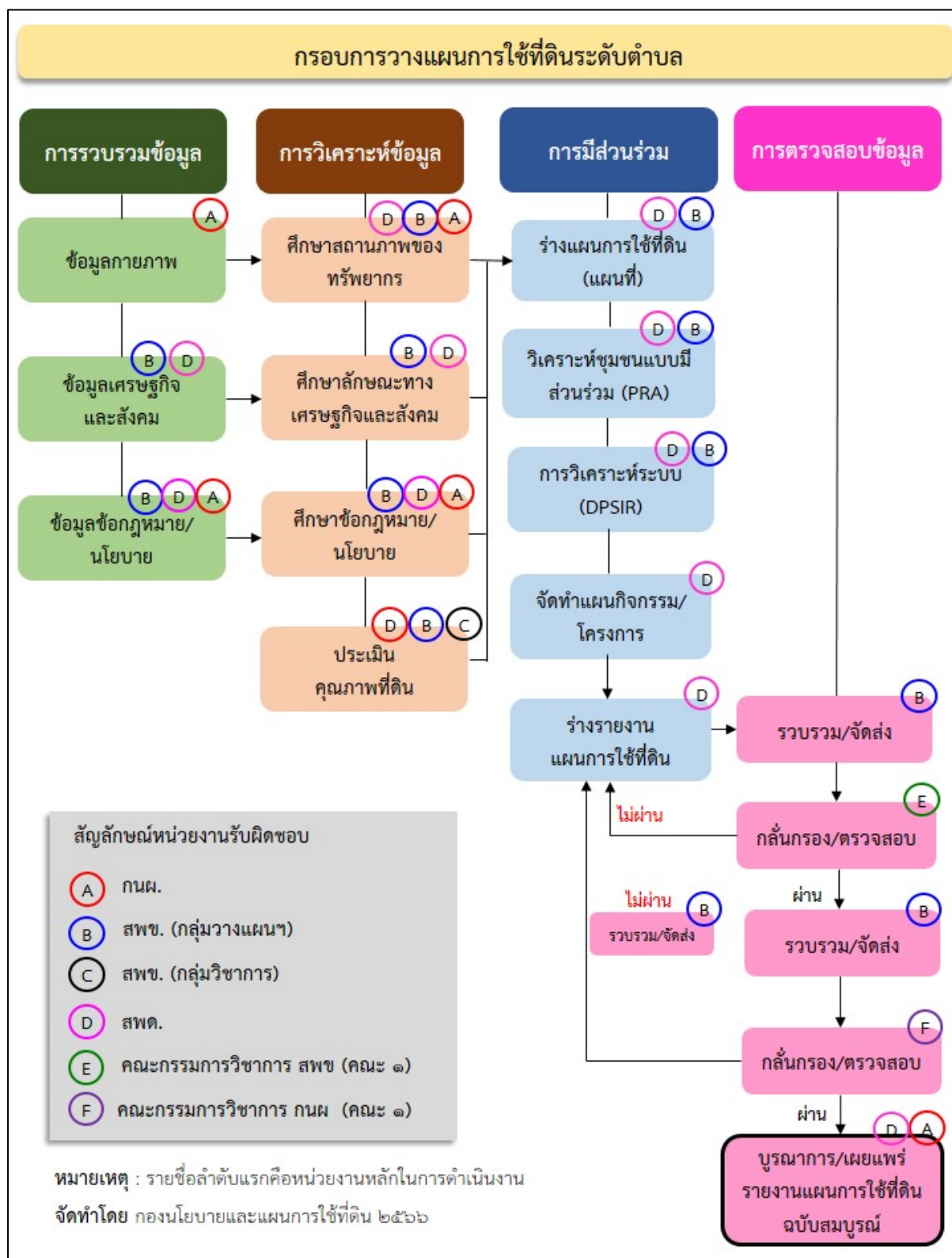
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล แสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“องค์การบริหารส่วนตำบลร้องวัวแดง เป็นองค์กรที่พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน” (องค์การบริหารส่วนตำบลร้องวัวแดง, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอสันกำแพง มีพื้นที่ประมาณ 19.94 ตารางกิโลเมตร หรือ 12,462 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลทรายมูล ตำบลแช่ช้าง ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบ้านสหกรณ์ ตำบลออนกลาง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านวังธาร

หมู่ที่ 7 บ้านร้องวัวแดง

หมู่ที่ 2 บ้านใหม่

หมู่ที่ 8 บ้านม่วงม้าเหนือ

หมู่ที่ 3 บ้านร้องวัวแดง

หมู่ที่ 9 บ้านม่วงม้าใต้

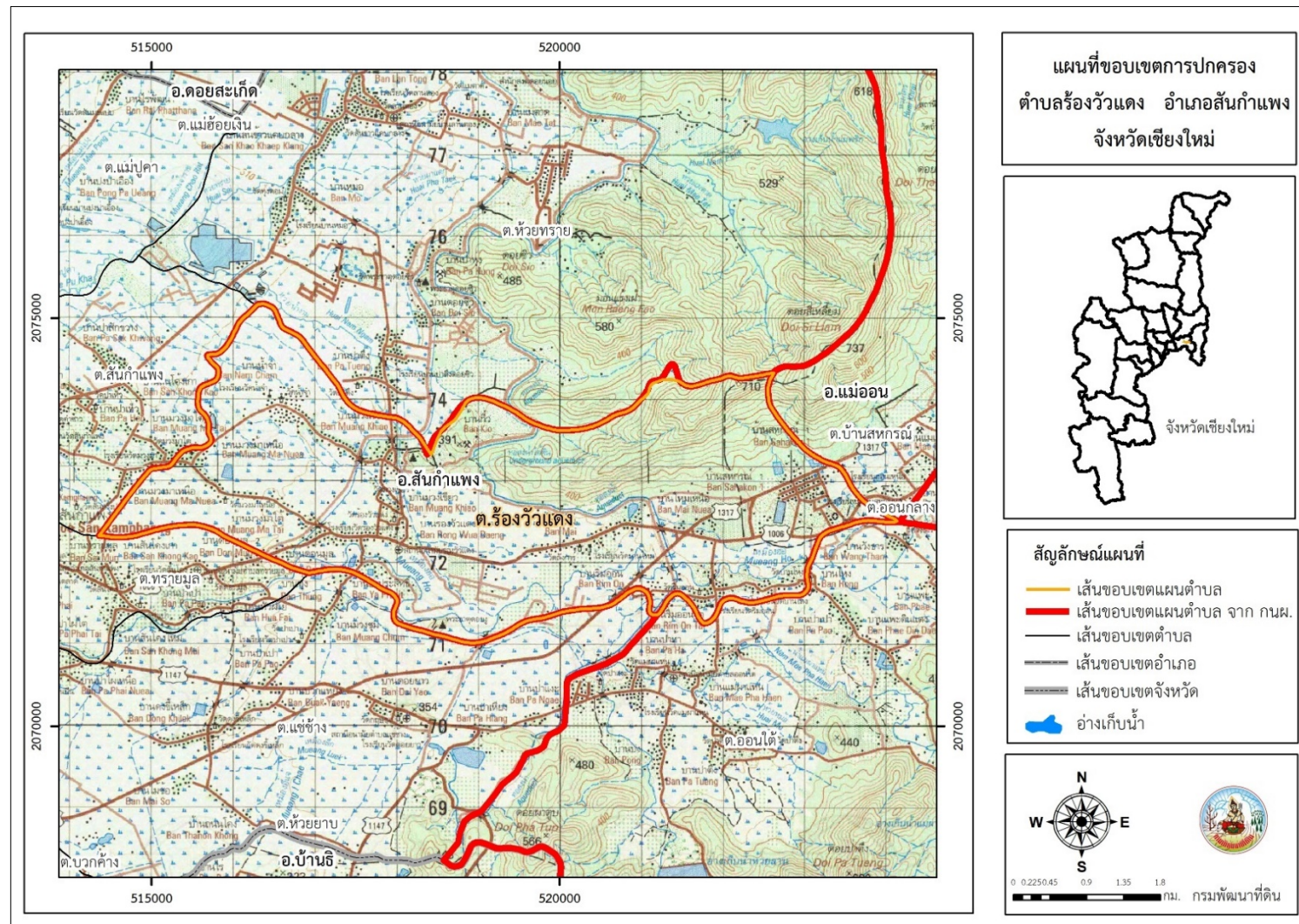
หมู่ที่ 4 บ้านม่วงเขียว

หมู่ที่ 10 บ้านใหม่

หมู่ที่ 5 บ้านน้ำจำ

หมู่ที่ 11 บ้านร้อง

หมู่ที่ 6 บ้านน้ำจำ

รูปที่ 2-1 ขอบเขตการปกครอง ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาด และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่ภูเขา เช่น ดอยนางเหมาะ เป็นต้น มีลำน้ำ ลำห้วยไหลผ่านที่สำคัญ เช่น น้ำแม่ผาแห่น ห้วยน้ำงาม เหมืองลึก เหมืองใหม่ เหมืองอีแจ้ เหมืองฮอ เป็นต้น

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 พบว่า ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 26.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.7 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 16.0 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1193.5 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 124 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 224.1 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 18 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดเชียงใหม่ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน ถึงปลายเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

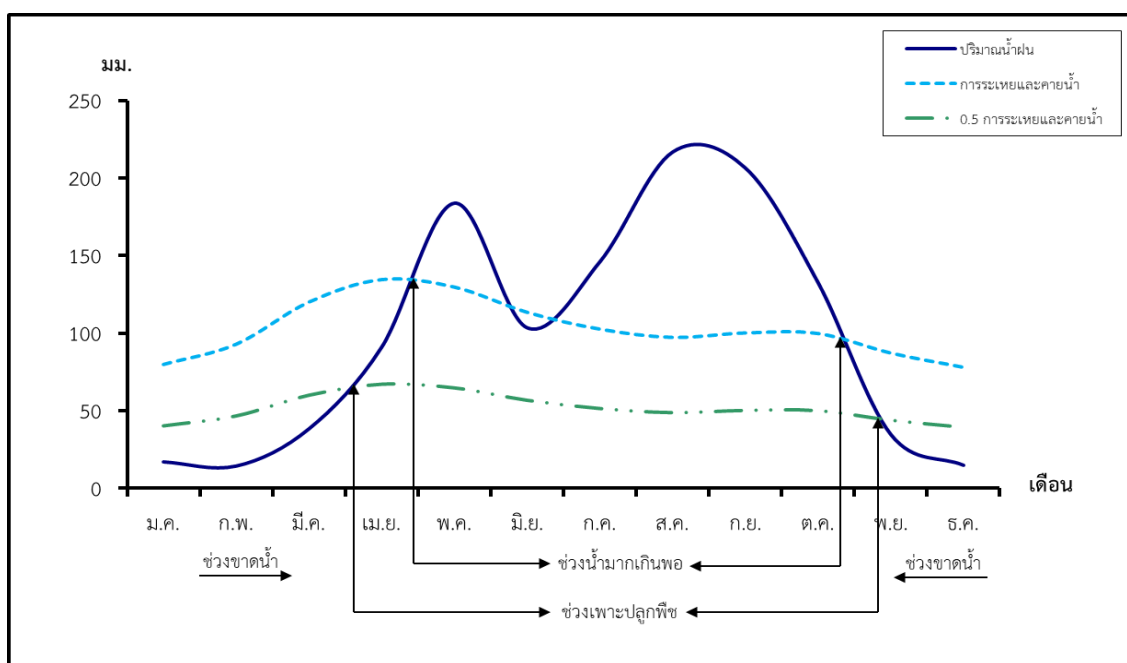
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดเชียงใหม่¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ² (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	16.0	30.2	22.2	69.0	14.2	1.8	92.4	13.9
ก.พ.	17.2	33.0	24.5	58.0	13.0	1.4	104.7	12.7
มี.ค.	20.5	35.5	27.5	54.0	25.7	3.6	141.4	24.6
เม.ย.	23.6	36.7	29.5	58.0	62.1	7.4	157.2	55.9
พ.ค.	24.3	34.7	28.6	72.0	179.9	15.6	144.8	128.1
มิ.ย.	24.6	33.3	28.1	76.0	120.6	16.4	119.4	97.3
ก.ค.	24.4	32.3	27.6	79.0	146.1	19.3	109.7	111.9
ส.ค.	24.1	31.8	27.1	82.0	218.4	21.4	105.1	142.1
ก.ย.	23.8	32.1	27.0	82.0	224.1	18.9	107.7	143.7
ต.ค.	22.8	32.0	26.5	79.0	133.8	12.1	111.0	105.2
พ.ย.	20.3	31.1	24.9	75.0	40.7	4.4	98.1	38.0
ธ.ค.	17.3	29.4	22.6	73.0	14.9	2.1	88.7	14.5
เฉลี่ย	21.6	32.7	26.3	71.4	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,193.5	124.4	1,380.1	887.9

หมายเหตุ : ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567) พบว่า สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,138 ไร่ หรือร้อยละ 25.17 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรมมีเนื้อที่ 5,117 ไร่ หรือร้อยละ 41.07 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 4,196 ไร่ หรือร้อยละ 33.68 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาข้าว+ยาสูบ และนาร้าง

2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 62 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชไร่ผสม ยาสูบ และไร่ร้าง

3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 26 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สัก และไม้ปลูกเพื่อการค้า

4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 569 ไร่ หรือร้อยละ 4.57 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ลำไย มะม่วง และมะม่วง/ลำไย

5) พืชสวน มีเนื้อที่ 212 ไร่ หรือร้อยละ 1.69 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก เห็ด ไม้ดอก และไม้ประดับ

6) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 34 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือและม้า และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 18 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3 พื้นที่ป่า มีเนื้อที่ 2,668 ไร่ หรือร้อยละ 21.41 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบสมบูรณ์ และป่าผลัดใบรกร้าง

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 291 ไร่ หรือร้อยละ 2.34 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง และคลองชลประทาน

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,248 ไร่ หรือร้อยละ 10.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชไร่สลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พืชไร่ธรรมชาติ บ่อดิน

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,138	25.17
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,449	19.65
U201/A401	หมู่บ้านบนพื้นราบ/ไม้ผลผสม	5	0.04
U201/A413	หมู่บ้านบนพื้นราบ/ลำไย	113	0.91
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	453	3.63
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	38	0.30
U600	สถานที่ร้าง	52	0.42
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	28	0.22
A	พื้นที่เกษตรกรรม	5,117	41.07
A100	นาร้าง	260	2.09
A101	นาข้าว	3,640	29.21
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	285	2.29
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	11	0.09
A200	ไร่ร้าง	10	0.08
A201	พืชไร่ผสม	36	0.29
A206	ยาสูบ	16	0.13
A305	สั๊ก	25	0.20
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	1	0.01
A401	ไม้ผลผสม	4	0.03
A407	มะม่วง	11	0.09
A407/A413	มะม่วง/ลำไย	6	0.05
A413	ลำไย	548	4.40
A502	พืชผัก	121	0.97
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	38	0.30

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

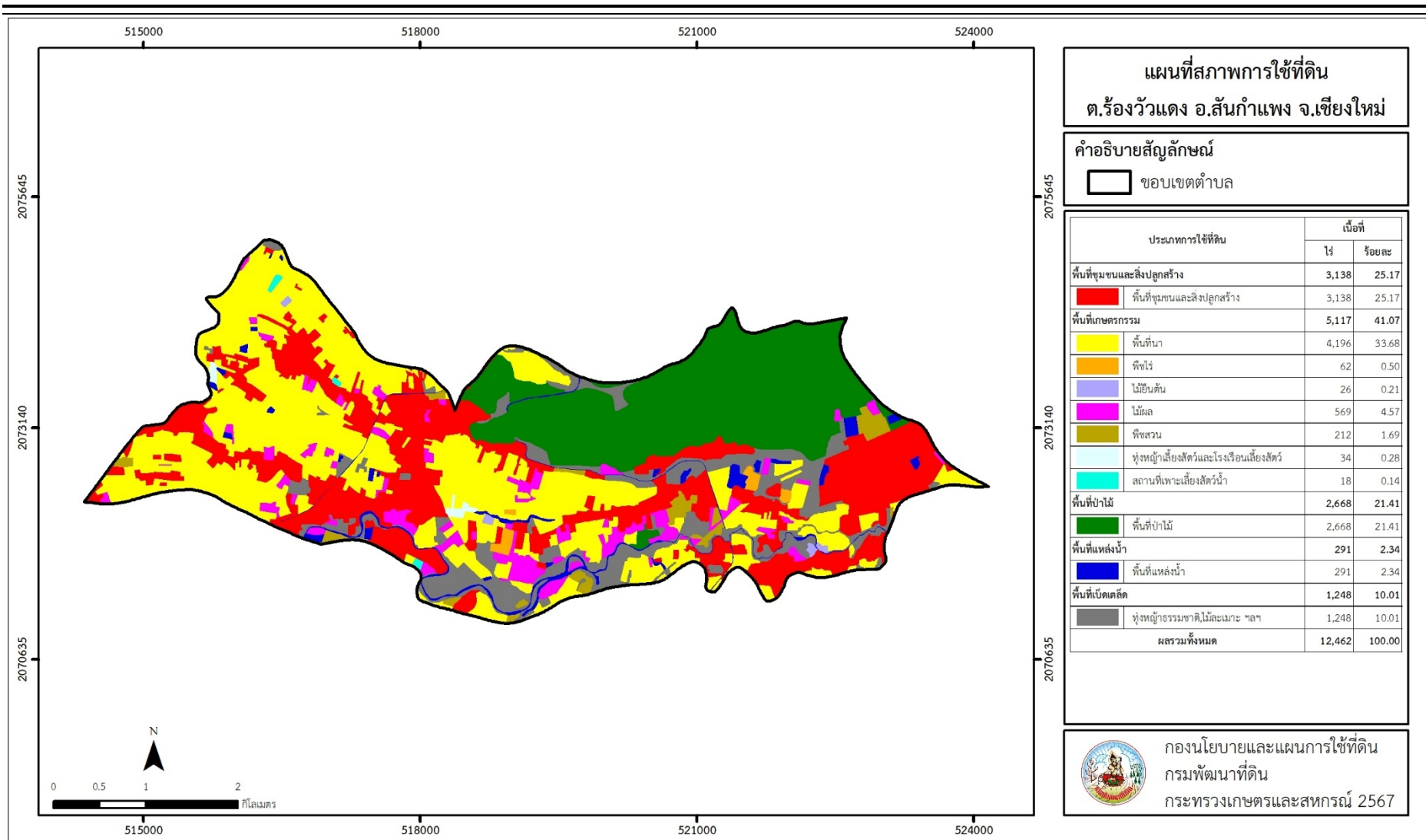
หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A515	เห็ด	53	0.42
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	22	0.18
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	12	0.10
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	18	0.14
F	พื้นที่ป่าไม้	2,668	21.41
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	21	0.17
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	2,647	21.24
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,248	10.01
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	195	1.56
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	885	7.10
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	46	0.37
M304	บ่อดิน	81	0.65
M401	พื้นที่กองวัสดุ	9	0.07
M405	พื้นที่ถม	32	0.26
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	291	2.34
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	102	0.82
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	30	0.24
W202	บ่อน้ำในไร่นา	129	1.04
W203	คลองชลประทาน	30	0.24
ผลรวมทั้งหมด		12,462	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2567)

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลร้องวัวแดง มีประชากรรวม 5,643 คน แยกเป็นชาย 2,699 คน เป็นหญิง 2,944 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 283.01 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,933 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 881 ครัวเรือน หรือร้อยละ 30.04 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,052 ครัวเรือน หรือร้อยละ 69.96 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2566

พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลร้องวัวแดง	2,933	2,699	2,944	5,643
หมู่ที่ 1 วังธาร	175	176	155	331
หมู่ที่ 2 ใหม่	200	167	196	363
หมู่ที่ 3 ร้องวัวแดง	316	292	320	612
หมู่ที่ 4 ม่วงเขียว	375	322	387	709
หมู่ที่ 5 น้ำจำ	116	113	127	240
หมู่ที่ 6 น้ำจำ	392	413	438	851
หมู่ที่ 7 ร้องวัวแดง	357	307	344	651
หมู่ที่ 8 ม่วงม้าเหนือ	197	183	220	403
หมู่ที่ 9 ม่วงม้าใต้	249	243	255	498
หมู่ที่ 10 ใหม่	381	320	321	641
หมู่ที่ 11 ร้อง	175	163	181	344

ที่มา : กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2565

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ^๑	2,933	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ^๒	881	30.04
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	2,052	69.96

ที่มา : 1) กรมการปกครอง (2567)
2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 12,462 ไร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,933 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 4.25 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบลมีเนื้อที่เกษตรกรรม 5,117 ไร่ หรือร้อยละ 41.07 ของเนื้อที่ตำบล และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 5.81 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนา โดยจำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 881 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย และบริโภคในครัวเรือน

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2567 (จปฐ.) พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 211,717.11 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 79,589.95 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 117,779.76 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 44,276.46 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 93,937.35 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 35,313.49 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2565

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลร้องวัวแดง	193,943.31	6,314.67	10,190.39	1,268.75	211,717.11	79,589.95	117,779.76	44,276.46
หมู่ที่ 1 วังธาร	165,090.00	1,175.00	18,380.00	585.00	185,230.00	58,432.18	40,505.00	12,777.60
หมู่ที่ 2 ใหม่	144,372.88	4,211.86	1,822.03	42.37	150,449.15	53,312.31	38,364.41	13,594.59
หมู่ที่ 3 ร้องวัวแดง	343,154.75	17,465.00	11,585.00	4,506.00	376,710.75	146,865.79	226,848.00	88,439.77
หมู่ที่ 4 ม่วงเขียว	138,388.43	2,098.35	7,461.57	66.12	148,014.46	51,987.66	35,773.97	12,565.02
หมู่ที่ 5 น้ำจำ	83,447.06	26,141.19	11,356.47	1,764.71	122,709.42	50,632.53	28,446.47	11,737.62
หมู่ที่ 6 น้ำจำ	158,956.14	1,456.25	9,290.07	2,451.10	172,153.57	62,103.14	93,505.88	33,731.56
หมู่ที่ 7 ร้องวัวแดง	232,966.09	1,509.57	13,928.70	213.48	248,617.83	100,143.78	148,201.30	59,695.80
หมู่ที่ 8 ม่วงม้าเหนือ	151,814.93	3,094.03	14,465.25	1,824.63	171,198.84	64,804.08	156,387.03	59,197.35
หมู่ที่ 9 ม่วงม้าใต้	183,630.30	11,393.94	15,909.09	-	210,933.33	96,677.78	126,081.21	57,787.22
หมู่ที่ 10 ใหม่	203,286.52	6,477.53	2,202.25	713.48	212,679.78	75,562.87	157,193.85	55,849.31
หมู่ที่ 11 ร้อง	271,165.05	4,938.83	7,679.61	970.87	284,754.37	111,945.42	202,928.16	79,777.10

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตลำสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 1,770 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 1,810 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 500 ไร่

2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 1,235 ไร่

3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 1,339 ไร่

4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 9,388 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลร้องวัวแดง มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,193.5 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลร้องวัวแดง มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ น้ำแม่ผาแพน ห้วยน้ำงาม เหมืองล็ก เหมืองใหม่ เหมืองอี่แจ้ และเหมืองฮอ

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลร้องวัวแดง มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 15 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 8 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 3 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 4 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Hd-sic1A ชุดดินหางดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,690 ไร่ หรือร้อยละ 45.66 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Lp-silA ชุดดินลำปาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 11 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Sai-s1A ชุดดินสันทราย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 653 ไร่ หรือร้อยละ 5.24 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Sai-fl-s1A ดินสันทรายที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 199 ไร่ หรือร้อยละ 1.60 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 4 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Ml-gclB ชุดดินมวกเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 439 ไร่ หรือร้อยละ 3.52 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Mr-g-s1B ดินแม่ริมที่เป็นดินปนกรวดมนเล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 364 ไร่ หรือร้อยละ 2.92 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Sp-s1B ชุดดินสันป่าตอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 124 ไร่ หรือร้อยละ 0.99 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gs1C ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 284 ไร่ หรือร้อยละ 2.28 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 3 หน่วยแผนที่ ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 2,346 ไร่ หรือร้อยละ 18.83 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน U พื้นที่ชุมชน มีเนื้อที่ 2,343 ไร่ หรือร้อยละ 18.80 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 9 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินตื้น มีเนื้อที่ 1,087 ไร่ หรือร้อยละ 8.72 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินมวกเหล็ก (Ml) และดินแม่ริมที่เป็นดินปนกรวดมนเล็ก (Mr-g)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

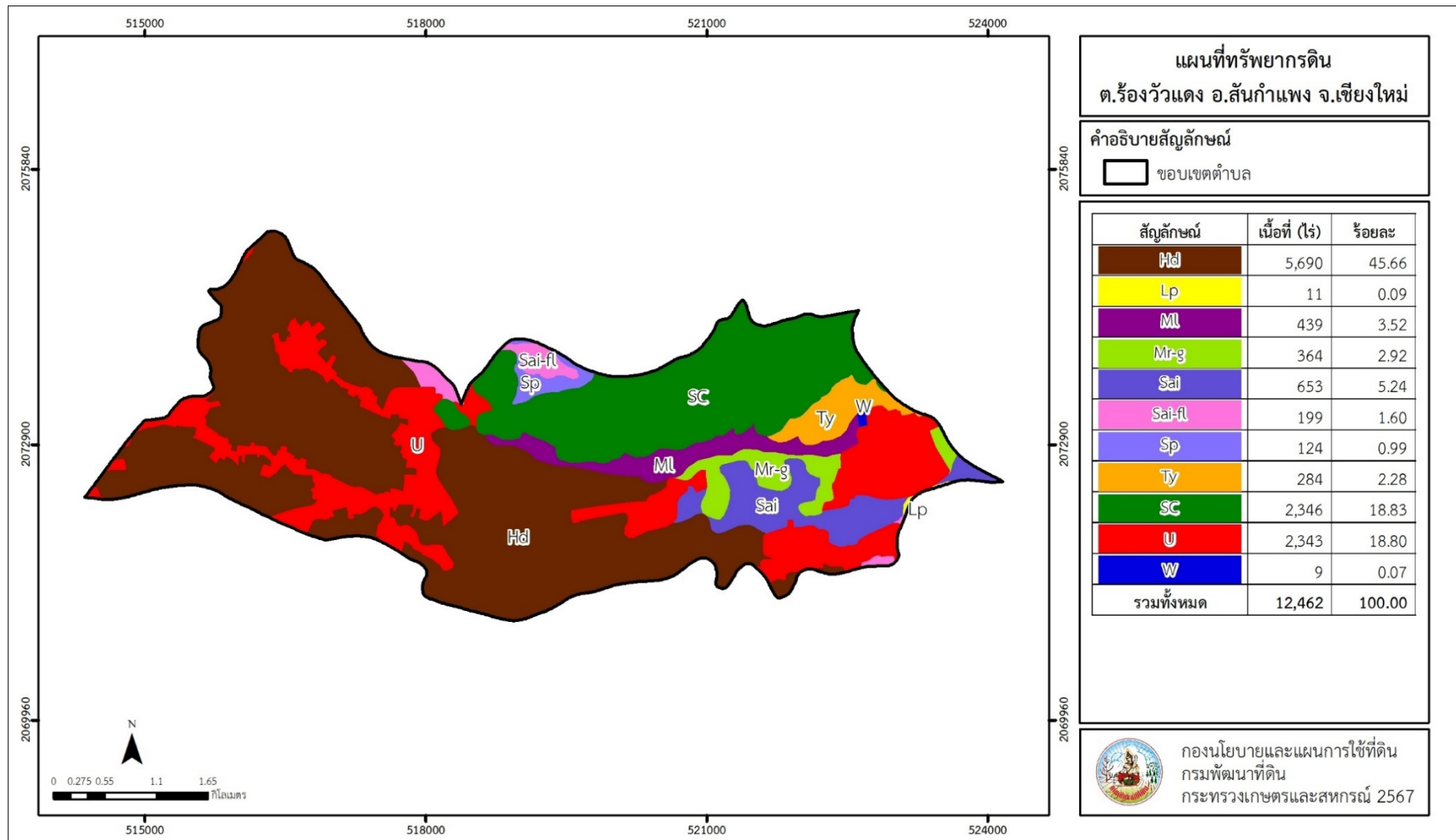
ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยแผนที่ดิน	ความ ลาดชัน (%)	ความ ลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความ อุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความ จุ แลกเปลี่ยน แคต ไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัว เบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการ นำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความ ลึกของ ชั้นจา โรไซต์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Hd-sic1A	0-2	>150	เลว	ต่ำ	10-20	>75	5.5-7.0	5.5-8.0	<2	-	714	5.73
Hd-sic1A*	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	10-20	>75	5.5-7.0	5.5-8.0	<2	-	4,976	39.93
Lp-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	5.5-6.5	4.5-6.5	<2	-	11	0.09
ML-gclB	2-5	25-50	ดี	ต่ำ	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	439	3.52
Mr-g-gslB	2-5	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	364	2.92
Sai-slA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	5.0-7.0	5.0-8.0	<2	-	653	5.24
Sai-fl-slA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	5.0-7.0	5.0-8.0	<2	-	199	1.60
Sp-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	124	0.99
Ty-gslC	5-12	25-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-6.0	<2	-	284	2.28
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,346	18.83
U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,343	18.80
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	0.07
รวมทั้งหมด											12,462	100.00

หมายเหตุ: 1.* หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา : กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลร้องวัวแดง คือ

- 1) เกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นผู้เช่า ไม่ใช่เจ้าของที่ดิน ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน มีการใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่อง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเสื่อมสภาพ
- 2) แหล่งน้ำตื้นเขิน ขาดแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในการเก็บกักน้ำ
- 3) ฤดูฝน ช่วงที่มีหลาก ทำให้น้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตร
- 4) ประสบปัญหาโรคพืชและแมลงศัตรูพืช
- 5) ปุ๋ยและยามีราคาแพง
- 6) เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรมากเกินไป ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพ และใช้ปุ๋ยเคมีเกินความต้องการของพืช
- 7) กำหนดราคาขายผลผลิตไม่ได้ ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง
- 8) การรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำ และ กลุ่มการเกษตรต่าง ๆ ไม่เข้มแข็ง

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลร้องวัวแดง มีความต้องการ 5 ประการ คือ

- 1) ปลุกฝังจิตสำนึก ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร มีการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ขุดลอกลำเหมือง วางท่อส่งน้ำจากแหล่งน้ำ เข้าพื้นที่ทำการเกษตรให้ทั่วถึง ต้องการธนาคารน้ำใต้ดิน เจาะบาดาล
- 3) ทำกลุ่มให้เข้มแข็ง ตั้งกฎเกณฑ์ และองค์ความรู้ด้านการเกษตร มีการจัดอบรม มีวิทยากร-ให้ความรู้
- 4) จัดตั้งตลาดชุมชน/ช่วยขายออนไลน์
- 5) การประกันราคาสินค้าเกษตร

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 3 ประการ คือ

- 1.1) การใช้ที่ดินไม่ตรงตามศักยภาพ
- 1.2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 1.3) นโยบายภาครัฐ ด้านการควบคุมราคาปัจจัยการผลิต

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ

- 2.1) ขาดการจัดการดินที่เหมาะสม ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) ไม่มีการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสม/ระบบกระจายน้ำสู่แปลงเกษตรกร
- 2.3) ต้องซื้อปัจจัยการผลิต และไม่ได้เป็นผู้ขายผลผลิตเอง

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ

- 3.1) ดินเสื่อมโทรมของดิน ขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3.2) น้ำทางการเกษตรที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ
- 3.3) ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่แน่นอน

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ
- 4.2) อยู่ในเขตชลประทาน แต่ขาดระบบกระจายน้ำ
- 4.3) รายได้น้อย เพราะลงทุนสูง
- 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

- (1) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ
- (2) ปรับปรุงดินกรดด้วยปูนโดโลไมท์
- (3) ขุดลอกลำน้ำ/ฝายกั้นน้ำ / แหล่งน้ำ / คลองส่งน้ำ/ บ่อน้ำไร่นา
- (4) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้น และกักเก็บน้ำ
- (5) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- (2) ส่งเสริมรวมกลุ่มเกษตรกร
- (3) ตลาดชุมชน ตลาดออนไลน์ ขายสินค้าทางการเกษตรด้วยตัวเอง

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

- 1) ข้าวนาปีและนาปรัง ปลูกข้าวเหนียว คือพันธุ์เหนียวสันป่าตอง เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน และเกษตรกรจะปลูกข้าวนาปรังระหว่างเดือนธันวาคม ถึงเดือนเมษายน ของทุกปี
- 2) พืชผัก ปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ได้แก่ ผักกาด พริก กะเพรา โหระพา ข่า ตะไคร้ ฯลฯ
- 3) ยาสูบ เกษตรกรใช้พันธุ์ ใบยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย การปลูกจะเริ่มกันในเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน และเก็บใบยาสด เมื่อต้นยาสุบอายุประมาณ 100-120 วัน เสร็จสิ้นการเก็บใบยาประมาณ เดือนมกราคม หรือประมาณ 2 เดือน หลังจากเริ่มเก็บใบยาสดครั้งแรก
- 4) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลูกช่วงปลายเดือนพฤษภาคมและเก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายน
- 5) ไม้ผลและไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ลำไย มะม่วง โกโก้ และ หม่อนผลสด

ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี							ข้าวนาปี					
ข้าวนาปรัง	ข้าวนาปรัง											
พืชผัก	ผักกาด พริก กะเพรา โหระพา ข่า ตะไคร้											
ยาสูบ	ยาสูบ										ยาสูบ	
ข้าวโพด						ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						
ไม้ผล	ลำไย มะม่วง โกโก้ หม่อนผลสด											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ของตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว และลำไย

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยที่ดิน	ข้าว	ลำไย
Hd-sic1A	S2s	N
Hd-sic1A	S1	N
Lp-silA	S2ns	S3o
Ml-gclB	S3o	N
Mr-g-slB	S3o	N
Sai-fl-s1A	S2ns	S3o
Sai-s1A	S2ns	S3o
Sp-slB	S3o	S2ns
Ty-gslC	S3ewo	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน
ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาวะการหยั่งลึกของราก
- z = สารพิษ
- x = การมีเกลือมากเกินไป
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลหัตถภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 2,563 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 20.57 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 2,434 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 19.53 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 108 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.87 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 5 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 4,873 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 39.10 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมขั้นดี พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุด ในตำบล เนื่องจากมีระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน โดยเฉพาะข้าวนาปรัง และพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้มีศักยภาพของที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2110) มีเนื้อที่ 3,971 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 31.86 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น พืชผัก ยาสูบ แตงโม แตงไทย เป็นต้น

(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2130) มีเนื้อที่ 1 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก คือ โกโก้

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดัดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 13 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรรมมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น พืชผัก ยาสูบ เป็นต้น

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 445 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.57 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ลำไย และมะม่วง

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 15 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ขา ชาเมี่ยง

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2214) มีเนื้อที่ 41 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก คือ ข้าวโพด

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2215) มีเนื้อที่ 156 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.25 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูก คือ พืชผักต่าง ๆ

(2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้ พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 129 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.04 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรรมมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 14 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ลำไย และมะม่วง

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 20 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพด และข้าวไร่

3) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนา

ปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 9 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 9 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ลำไย และมะม่วง

4) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 19 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ คือรายละเอียดดังนี้ ปลาไน

5) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 31 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 31 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรียนที่พบคือ วัว

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,448 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 27.67 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 3,334 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 26.75 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 37 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.30 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 77 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.67 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินที่นอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท้องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 256 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.05 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 117 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.94 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วยหนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 139 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 1,121 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 9.00 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น บ่อดิน/ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ/พื้นที่ถม/ทุ่งหญ้าธรรมชาติ เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 201 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.61 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ สามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรกรรมชั้นดีได้ เนื่องจากมีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว โดยเฉพาะระบบชลประทาน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

สัญลักษณ์ แผนที่	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1	เขตพื้นที่ป่าไม้	2,563	20.57
1100	1) เขตป่าสมบูรณ์	2,434	19.53
1200	2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	21	0.17
1300	3) เขตพื้นฟูธรรมชาติ	5	0.04
2	เขตพื้นที่เกษตรกรรม	4,873	39.10
	2.1 เขตเกษตรกรรมชั้นดี	3,972	31.87
2110	1) เขตทำนา (ชั้นดี)	3,971	31.86
2130	2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ชั้นดี)	1	0.01
	2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1)	670	5.38
2211	1) เขตทำนา	13	0.10
2212	2) เขตปลูกไม้ผล	445	3.57
2213	3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	15	0.12
2214	4) เขตปลูกพืชไร่	41	0.33
2215	5) เขตปลูกพืชทางเลือก	156	1.25
	2.3 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	163	1.31
2221	1) เขตทำนา	129	1.04
2222	2) เขตปลูกไม้ผล	14	0.11
2224	3) เขตปลูกพืชไร่	20	0.16
	2.4 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	18	0.14
2310	1) เขตทำนา	9	0.07
2320	2) เขตปลูกไม้ผล	9	0.07

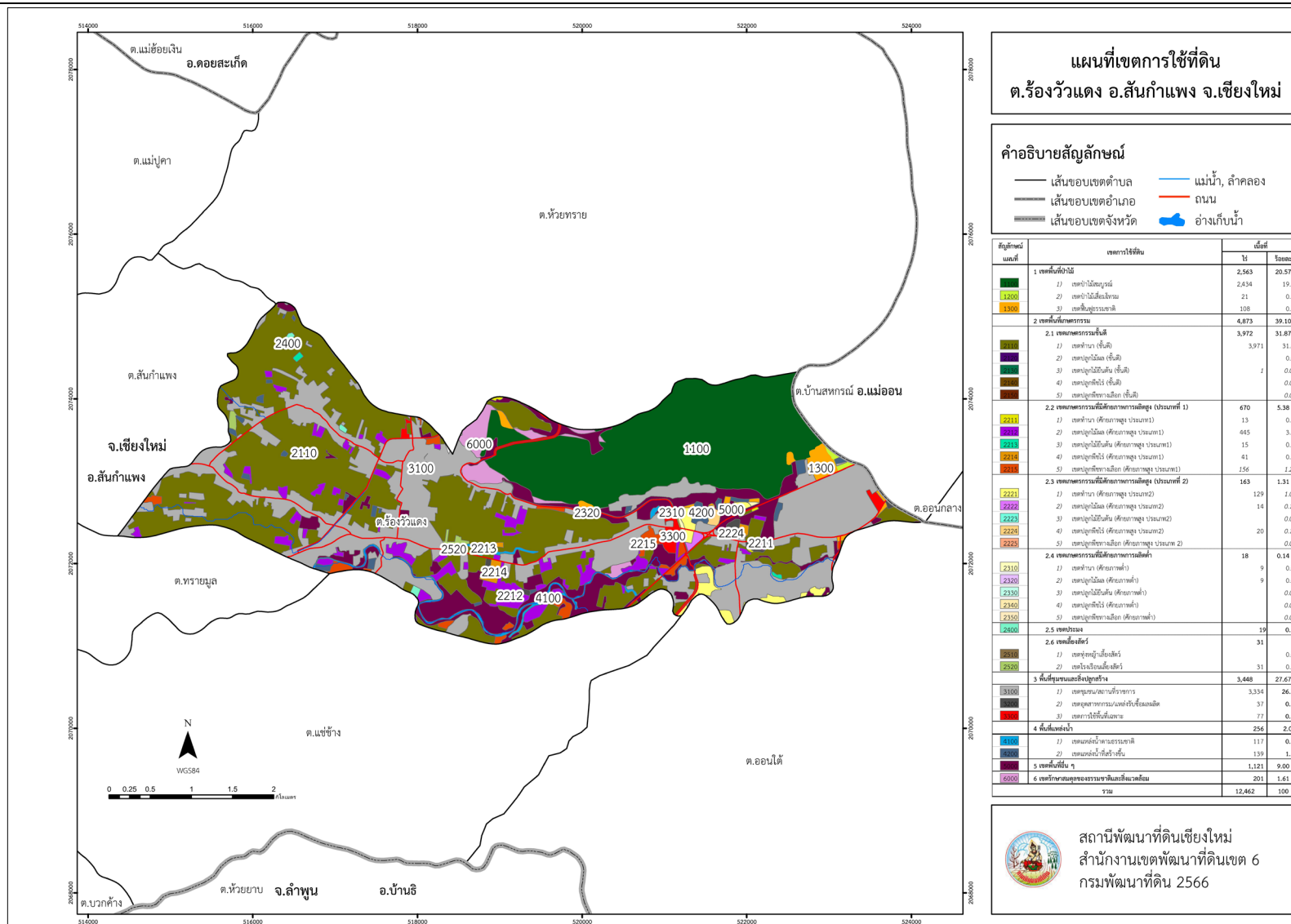
ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

สัญลักษณ์ แผนที่	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
2400	2.5 เขตประมง	19	0.15
	2.6 เขตเลี้ยงสัตว์	31	0.25
2520	1) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	31	0.25
	3 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,448	27.67
3100	1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	3,334	26.75
3200	2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	37	0.30
3300	3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	77	0.62
	4 พื้นที่แหล่งน้ำ	256	2.05
4100	1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	117	0.94
4200	2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	139	1.12
5000	5 เขตพื้นที่อื่น ๆ	1,121	9.00
6000	6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	201	1.61
	รวม	12,462	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดงไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลร้องวัวแดง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- (6) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์
- (7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (8) การส่งเสริมตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อนำมาซึ่งการปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)
- (9) การถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาที่ดินภายใต้โครงการระบบส่งเสริมเกษตร แบบแปลงใหญ่
- (10) การพัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) พื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างระบบส่งน้ำระบบกระจายน้ำด้วยระบบพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์
- (3) ก่อสร้างคลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกข้าว เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

- (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสม และในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (2) การอบรมให้ความรู้เรื่องของโรคระบาดในพืช (สำนักงานเกษตรอำเภอ)
- (3) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (4) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (5) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
- (6) จัดทำโครงการลดต้นทุนการผลิต เช่น ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ ส่งเสริมบริหารจัดการวัชพืช ส่งเสริมลดการเผา ส่งเสริมการรวมกลุ่ม (กรมส่งเสริมการเกษตร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ศูนย์วิจัยข้าว สำนักงานชลประทานจังหวัด กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ กลุ่มผู้ใช้น้ำ)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลร้องวัวแดง เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2567 ความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา การใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่อง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเสื่อมสภาพ แหล่งน้ำตื้นเขิน ขาดแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในการเก็บกักน้ำ ในฤดูฝน ช่วงที่มีพายุ ทำให้น้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตร ประสบปัญหาโรคพืชและแมลงศัตรูพืช ปุ๋ยและยามีราคาแพง เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรมากเกินไป กำหนดราคาขายผลผลิตไม่ได้ ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง การรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำ และ กลุ่มเกษตรกรต่างๆ ไม่เข้มแข็ง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลร้องวัวแดง ที่กรมพัฒนาที่ดินมีกิจกรรม/โครงการที่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาได้ ได้แก่ ปรับปรุงบำรุงดินเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ขุดลอกลำเหมือง วางท่อส่งน้ำจากแหล่งน้ำ เข้าพื้นที่ทำการเกษตรให้ทั่วถึง ต้องการธนาคาร

น้ำใต้ดิน เจาะบาดาล ทำกลุ่มให้เข้มแข็ง ตั้งกฎเกณฑ์ และองค์ความรู้ด้านการเกษตร มีการจัดอบรม วิทยากรให้ความรู้ จัดตั้งตลาดชุมชน/ช่วยขายออนไลน์

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปของตำบลร้องวัวแดง ส่วนใหญ่พื้นที่ มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง (รูปที่ 7-1) ปัญหาของตำบลร้องวัวแดง ในภาพรวมสรุปได้ว่า

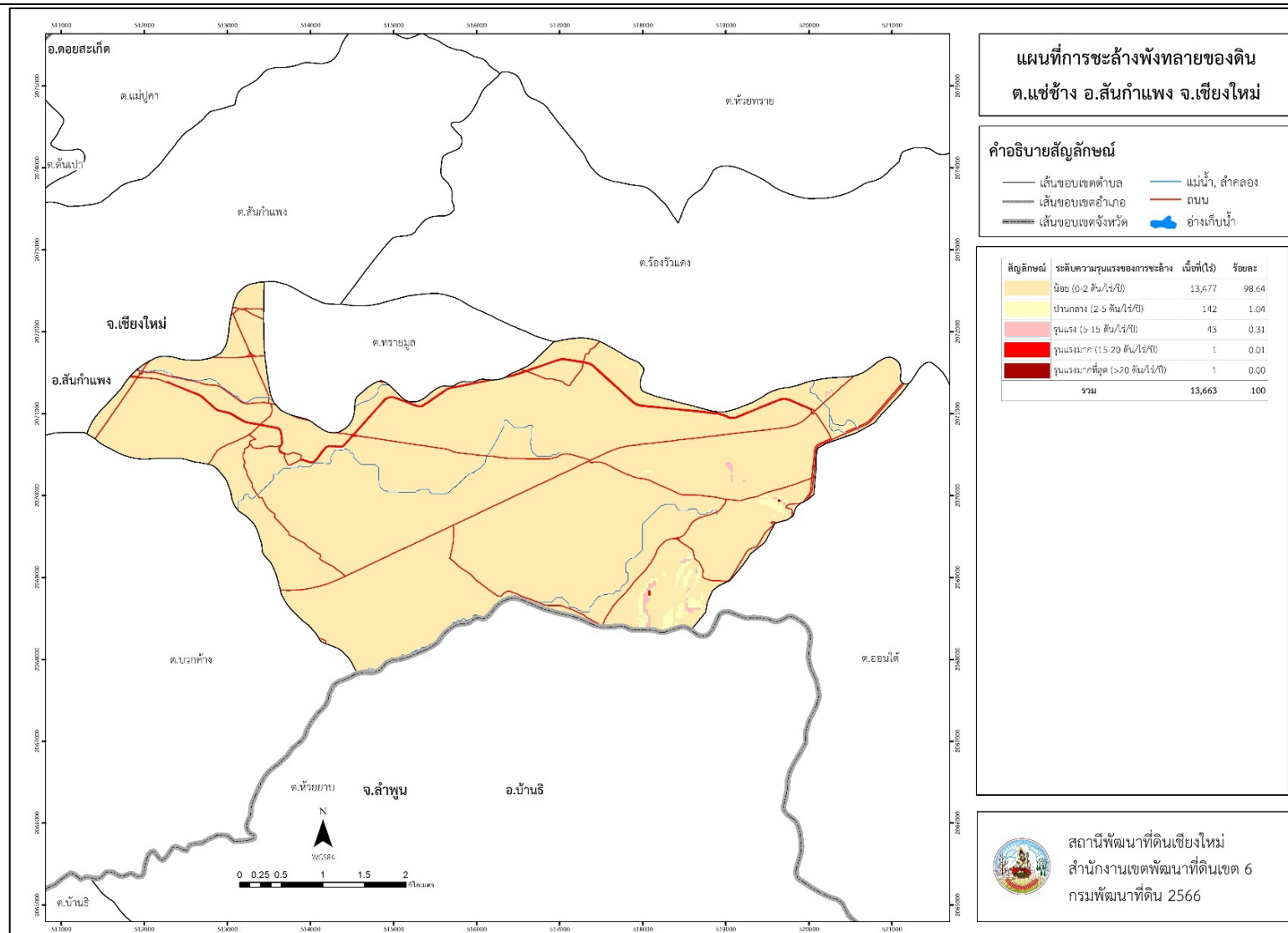
ในกรณีปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการทำการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยขาดการจัดการดินที่เหมาะสม ถึงแม้จะมีการจัดการดินโดยการใส่ปุ๋ยเคมีในทุกปี แต่เนื่องจากการใส่ปุ๋ยเคมีเป็นการใส่ ตามคำแนะนำที่ปราศจากการวิเคราะห์ดินเพื่อทราบปริมาณธาตุอาหารในดินก่อน รวมถึงไม่มีการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ที่จะช่วยใน ด้านการปรับปรุงโครงสร้างของดิน จึงทำให้มีปัญหาในเรื่องการขาดความอุดมสมบูรณ์ ในส่วนปัญหาดินกรดก็เป็นผลต่อเนื่อง จากการจัดการดินหรือการใช้ปุ๋ยเคมีบางตัว เช่น ปุ๋ยในรูปของแอมโมเนียม หรือซัลเฟต ที่มีผลสะสมให้ดินมีความเป็นกรด เพิ่มขึ้น โดยปัญหานี้สามารถแก้ไขได้ด้วยกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ การวิเคราะห์ดินและใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับปรุงดินกรดด้วยปูนโดโลไมท์ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ในการปรับปรุงดิน รวมถึงส่งเสริมให้ใช้ สารอินทรีย์ เช่น น้ำหมักชีวภาพ ในการส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช

ในกรณีปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง น้ำไม่เพียงพอ น้ำไม่สม่ำเสมอ ในฤดูฝน ช่วงที่มีหลาก ทำให้น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น การทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้ง เหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรและผู้นำในพื้นที่ต้องการให้ทางกรมพัฒนาที่ดินและ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ดำเนินการโครงการในเรื่องแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำ ขุดลอกลำเหมืองสำหรับทำเกษตร ฝายชะลอน้ำ ฝายกั้นน้ำ ท่อบก้นน้ำ ต้องการธนาคารน้ำใต้ดิน เจาะบาดาล ในการลดปัญหาดังกล่าว ทางชุมชนควรมีการจัดทำโครงการ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ เพื่อเสนอของบประมาณจากทางเทศบาลหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

อีกทั้ง ผลการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจืดขึ้นเงิน จึงจำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์และจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

แผนการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

แผนการใช้ที่ดินตำบลร่องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตเกษตรกรรม เนื้อที่ 4,873 ไร่	<u>การปรับปรุงบำรุงดิน</u>	3,667,250
1.1 เขตเกษตรกรรมชั้นดี เนื้อที่ 3,972 ไร่	(1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	65,000
	(2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	743,750
1.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เนื้อที่ 670 ไร่	(3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	75,000
	(4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	49,000
1.3 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เนื้อที่ 163 ไร่	(5) การทำปุ๋ยหมักเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก	1,700,000
	(6) การจัดหาปูนโดโลไมท์	425,000
1.4 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เนื้อที่ 18 ไร่	(7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	7,500
	(8) การส่งเสริมการไถกลบเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก	527,000
	(9) การถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาที่ดินภายใต้โครงการระบบส่งเสริมเกษตร แบบแปลงใหญ่	50,000
	(10) การพัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	25,000
	<u>การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน</u>	1,200,000
	(1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	1,200,000
	<u>การบริหารจัดการน้ำ</u>	5,206,000
	(1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (งานขุดลอก วางระบบส่งน้ำ)	2,500,000
	(2) การก่อสร้างระบบส่งน้ำระบบกระจายน้ำด้วยระบบพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์	2,500,000
รวมแผนงาน/โครงการ		9,867,250

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม เนื้อที่ 4,873 ไร่	1.1) โครงการทดสอบสารชีวภัณฑ์ ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลง (กรมวิชาการเกษตร)
1.1 เขตเกษตรกรรมชั้นดี เนื้อที่ 3,972 ไร่	1.2) โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก และเครือข่าย และถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรผู้นำ (กรมส่งเสริมการเกษตร)
1.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เนื้อที่ 670 ไร่	1.3) โครงการตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
1.3 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เนื้อที่ 163 ไร่	1.4) โครงการอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
1.4 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เนื้อที่ 18 ไร่	1.5) โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

แผนการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ โครงการนำร่องตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2568- 2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
1. เขตพื้นที่	การปรับปรุงบำรุงดิน														
เกษตรกรรม	การส่งเสริมการผลิตและการใช้	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	65,000	พด.
1.1 เขตพื้นที่	สารอินทรีย์														
เกษตรกรรม	การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	148,750	148,750	148,750	148,750	148,750	743,750	พด.
ที่มีศักยภาพการผลิต															
สูง	การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พด.
1.2 เขตพื้นที่ที่มี	ด้วยพืชปุ๋ยสด														
ศักยภาพการผลิตต่ำ	การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้	กลุ่ม	2	2	2	2	2	10	9,800	9,800	9,800	9,800	9,800	49,000	พด.
	สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทาง														
	การเกษตร														
	การทำปุ๋ยหมักเพื่อลดก๊าซเรือน	ไร่	100	100	100	100	100	500	340,000	340,000	340,000	340,000	340,000	1,700,000	พด.
	กระจก														
	การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	50	50	50	50	50	250	85,000	85,000	85,000	85,000	85,000	425,000	พด.
	การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้น	ไร่	100	100	100	100	100	500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	พด.
	ที่ดินกรด														
	การส่งเสริมการไถกลบเพื่อลดก๊าซ	ไร่	310	310	310	310	310	1,550	105,400	105,400	105,400	105,400	105,400	527,000	พด.
	เรือนกระจก														
	การถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนา	แปลง	1	1	1	1	1	5	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	พด.
	ที่ดินภายใต้โครงการระบบส่งเสริม														
	เกษตรแบบแปลงใหญ่														
	การพัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนา	ศูนย์	1	1	1	1	1	5	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	25,000	พด.
	ที่ดินในศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม														
	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร														
	(ศพก.)														

แผนการใช้ที่ดินตำบลร่องวัวแดง อำเภอสนักแกง จังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	2570	2571		2567	2568	2569	2570	2571		
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	<u>การฟื้นฟูและป้องกัน</u>														
1.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม	<u>ชะล้างพังทลายของดิน</u>														
ที่มีศักยภาพการผลิตสูง	โครงการปลูกหญ้าแฝก	กล้า	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,000,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,200,000	พด.
1.2 เขตพื้นที่ที่มีศักยภาพ	โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำ														
การผลิตต่ำ	<u>การบริหารจัดการน้ำ</u>														
	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ	ประมาณ	1	1	1	1	1	5	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	2,500,000	พด.
	ขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์	การ													
	ดินและน้ำ (งานขุดลอก														
	วางระบบส่งน้ำ)														
	การก่อสร้างระบบส่งน้ำ	ประมาณ	1	1	1	1	1	5	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	2,500,000	พด.
	ระบบกระจายน้ำด้วย	การ													
	ระบบพลังงานไฟฟ้า														
	แสงอาทิตย์														
รวมเป้าหมายและงบประมาณดำเนินงาน									1,973,450	1,973,450	1,973,450	1,973,450	1,973,450	9,867,250	

หมายเหตุ งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. 2556. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, กรุงเทพฯ.

_____. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม 2565). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 พฤษภาคม 2566.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 1 มิถุนายน 2566.

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อน้ำบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 15 พฤษภาคม 2566.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

บัณฑิต ดันศิริ และ คำรณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

องค์การบริหารส่วนตำบลร้องวัวแดง. 2566. ยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ. แหล่งที่มา : <https://www.rongwuadang.go.th/vision>. 22 สิงหาคม 2567.

กรมพัฒนาที่ดิน LAND DEVELOPMENT DEPARTMENT

สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6
กรมพัฒนาที่ดิน
230 หมู่ 3 ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180
053-121171

